

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Admonendus populus, ut oret pro Magistratibus. 18

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

1 Cor. 11. omnes, qui scissuram querunt. Si quis enim vult contentiosus esse, nos talem consuetudinem non habemus, neque Ecclesia Dei.

dum. Quemadmodum Paulus quoque in **2 Cor. 2.** gratiam recepit Corinthium illum penitentem.

CAP. XIII. A scommatis & conviciis abstinendum.

CAP. XVI. Manifesta reprehensio utriusque potestatis vitanda.

INter concionandum ergo à scommatis, maledictis, ac conviciis, omnino abstinendum est. Prædicetur pure ac sincere Dei verbum, juxta Ecclesiasticam traditionem, & Patrum ab Ecclesia Catholica approbatorum interpretationem. Quæ vero in contentionem vel disceptationem revocari possunt, penitus fileantur; quemadmodum quoque pragmatica Augustensi functione cautum est.

Vitanda quoque manifesta reprehensio utriusque potestatis, tam Ecclesiasticæ quam civilis. Neque invehendum in Ordinem aliquem, aut aliquod ab Ecclesia receptum vivendi genus. Omnis enim potestas à Deo est, & propterea eatenus honoranda, non incessenda. Sequenda præcursoris Domini doctrina & exemplum, qui ne milites quidem à se repulit, aut ulla contumelia affecit, sed magis viam recte vivendi ostendit.

Prag. Augustiana.

CAP. XIV. In contentiosis dogmatibus, quomodo docendus populus sapere.

Per ejuscemodi enim incautam reprehensionem, plebs ad seditionem magis ac rebellionem incitatur. Hanc murmur, odium, impatientia, contumacia, protervia, & detractionis libido comitantur. Quin potius docendus populus est obedire Magistratibus, parere Præpositis suis, etiam dycolis: ac interim admonendus est, si sint Magistratus interdum vitiosi, id evenire, quod Dominus regnare facit malos & hypocritas propter peccata populi: omnem animam potestatibus sublimioribus subditam esse: quodque omnis potestas à Deo sit: quod denique, qui potestati resistit, Dei ordinationi resistat: nisi tamen potestas expressim præcipiat, quod est contra mandatum Dei; tum enim oportet plus obedire Deo, quam hominibus.

IN controversis autem & contentiosis obsecrisque dogmatibus, quæ sacris voluminibus vel universali Ecclesiæ consensu expressim decisa non sunt, populus privatim (maxime cum exomologei se purgat, modo gravatam conscientiam in hoc habeat) ita docendus est sapere, atque hac cautione, profiteri de his se credere, sicut credit Ecclesia. Hoc enim tutius, quam asseverare, de quo dubites, aut quod non intelligas.

CAP. XV. Qualem oporteat esse Parochum in reprehendendis criminibus.

CAP. XVII. Quomodo corripiendi Magistratus.

ERit quoque Parochus in reprehendis criminibus vehemens atque acer. Constitutus est enim ut annunciet populo scelera eorum; sic tamen, ut in suggesto vitia tantum reprehendat, non personas nominatim perstringat. Argue, inquit Apostolus, increpa, obsecra, in omni patientia & doctrina. Vbi persona arguenda, denunciatione Evangelica utendum: Si peccaverit in te frater tuus, inquit Christus, vade & corripe eum inter te & ipsum solum: quod si te audierit, lucratus eris fratrem tuum: quod si te non audierit, adhibe tecum adhuc unum aut duos, ut in ore duorum vel trium testium stet omne verbum: quod si eos non audierit, dic Ecclesiæ: quod si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus. Sic Paulus Corinthium, respicere nolentem, excommunicavit. Et hic iterum Christi doctrina & exemplum sequendum, ut benevolentia severitatem vincat, ut paratus sit Parochus dimittere peccanti, non modo septies, sed & septuagies septies; & cum Christo paratior sit ad absolvendum adulteram, ad frugem melioris vitæ revertentem, quam ad condemnan-

IN corripiendis vero Magistratibus, correctioni quoque fraternæ locus est; quemadmodum Ioannes reprehendit Herodem. Sic enim legimus: Dicebat enim Ioannes Herodi, non populo: Non licet tibi habere uxorem fratris tui. Qua si nihil promoveas, postulanda & expectanda provisio Prælatorum ac majorum Magistratum est: qui si dissimulent, etiam consultum magis, ut ultio remittatur ad Deum, quam ut tantum scandalum inde deterius subsequatur.

CAP. XVIII. Admonendus populus, ut oret pro Magistratibus.

Est autem populus, frequenter in concionibus, post conciones vero semper, diligentissime commonendus, ut Deum Opt. Max. pro potestatibus deprecetur. Volo (inquit gentium Magister Paulus) ut fiant omnium primum obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus, pro Regibus & omnibus qui in

sublimitate constituti sunt, ut quietam & tranquillam vitam agamus in omni pietate & castitate. hoc enim bonum est & acceptum coram Salvatore nostro Deo, qui omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.

CAP. XIX. *Notantur, qui secus docent.*

1 Tim. 6. **S**I quis aliter docet, & non acquiescit sanis sermonibus Domini nostri Iesu Christi, & ei, quæ secundum pietatem est, doctrinæ; superbus est, nihil sciens, sed languens circa quæstiones & pugnas verborum, ex quibus oriuntur invidiæ, contentiones, blasphemias, suspiciones malæ, conflictationes hominum corruptorum, & qui à veritate privati sunt, existimantium, quæritum esse pietatem.

CAP. XX. *Summa doctrina Christiana in Enchiridion contrahenda.*

Ex Conc. Afr. Prag. Augustana. **P**orro, cum secundum Evangelicam atque Apostolicam doctrinam, quibus decreta Patrum ac Conciliorum, denique pragmatica sanctio Augustana, merito accedunt, in Ecclesia Dei sola Canonica Scriptura ac divina eloquia, secundum Ecclesiasticam interpretationem sanctorum Patrum ac Doctorum & recitari & prædicari debeant: non abs re videbitur, Parochis summam Bibliorum paucissimis præscribere, ne alicubi, dum Scripturæ metas nesciunt, impingant.

CAP. XXI. *Enchiridion quæ docebit.*

ET, cum præcipuè ipsis incumbat, ut plebem erudiant in præceptis decalogi, articulis fidei, qui Symbolo Apostolico recensentur, ac Ecclesiæ Sacramentis, simul cum explicatione orationis Dominicæ; (hic est enim inchoationis Christi sermo, quo jacitur fundamentum ab operibus mortuis & fidei in Deum:) idcirco, ut imperitioribus consulatur, quoddam Enchiridion dabimus, in quo brevissime hæc omnia secundum sanam & Ecclesiasticam doctrinam exponantur; simul & loci quidam communes, ad omnes omnium hominum ætates ac ordines, commonitorii inferentur; veneratio quoque Sanctorum ac Reliquiarum, denique, quatenus imaginibus ac picturis utendum, docebitur. nec interim, quid sibi Ecclesiasticæ cærimonias, præsertim illæ piæ ac antiquissimæ, velint, & quo conducant, in eodem libello declarare omittemus; idque succinctissime.

CAP. XXII. *Ordo concionandi, quem simpliciores sequentur.*

Simpliciores ac minus eruditi concionatores festis quibusque diebus concione in nomine sanctissimæ Trinitatis, cum imprecatione gratiæ Dei (nempe ut Dominus suum spiritum verbo addere dignetur) cæptâ, initio ambas lectiones, quæ Epistola ac Evangelium Missæ ejus diei appellantur, ad verbum denarrabunt. Deinde, post imploratam divini numinis clementiam, regrediantur ad utriusque lectionis brevem dilucidationem; locos aliquot communes ex utraque diligentes, quibus populus ad vitæ pietatem, charitatemque Dei ac proximi, inflammetur. Denunciabunt quoque, quid Ecclesia Dei eo die potissimum Deum oret ac precetur, quod in precationibus seu collectis, quæ post Canticum *Kyrie eleison*, aut *Gloria in excelsis*, dicuntur, continetur: ac hortabuntur populum, ut idem pariter, interea dum sacra aguntur, Deum oret, si non verbotenus, mentetamen.

Aug. de doctri. Christi. lib. 4. c. 30.

CAP. XXIII. *Sanctorum historiae quatenus attingenda.*

Sanctorum historiis ne nimis diu immorentur: quin potior pars (uti jam diximus) Evangelio detur & Epistolæ explicandis. Quod si fabulosa videbitur historia, ne attingat quidem; si verisimilis, leviter; eaque decerpatur quæ imitanda videantur. Miracula quoque ne impudentius jactentur, nisi quæ Scripturis prodita, aut à non levibus scriptoribus, summa cum historiæ fide, tradita fuerint.

CAP. XXIV. *Allegoriæ quomodo explicandæ.*

Si quas allegorias aut sensus Scripturæ reconditiores, spiritualia spiritualibus conferentes, adferre velint; has ex receptis Ecclesiæ Doctoribus, veluti Ambrosio, Hieronymo, Augustino, Chrysostomo, ac similibus comprobatis autoribus, desument.

CAP. XXV. *Quomodo finienda concio.*

Vbi ad calcem concionis devenit, brevi epilogo, quo argumentum ac capita totius concionis renarret, utatur. Id enim ad captum ac fulciendam memoriam auditorum plurimum fecerit.